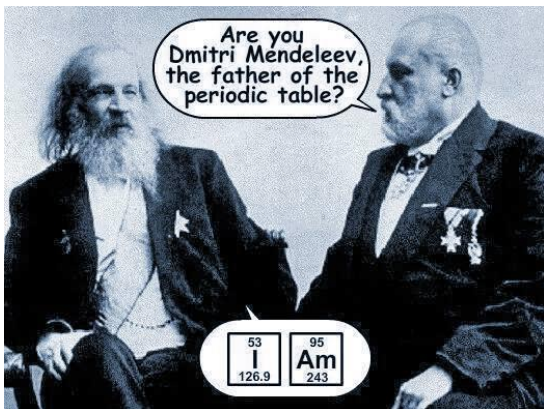
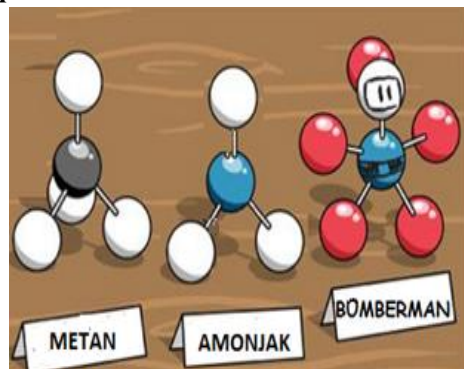

MALO ZA ŠALO, MALO ZA RES

»Marko, zakaj si manjkal zadnjo uro kemije?« vpraša učiteljica.
»Če bi vedel, da je zadnja, bi zagotovo prišel.«

»Kisik je element,« razlaga profesor kemije, »brez katerega ljudje ne moremo živeti. Odkrili so ga pred dvesto leti.«

»Kako so pa ljudje prej živeli?« vpraša Mateja.

KEMIJSKE NOVICE

OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica/št. 29 – februar 2016

Reši rebus in ugotovi katere so glavne teme tokratnih Kemijskih novic.

NOV ZNANSTVENI DOSEŽEK

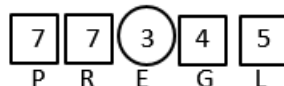

in tako je 7. perioda periodnega sistema elementov polna.

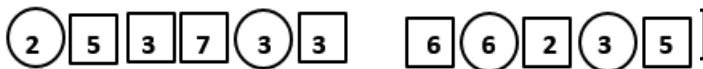
Nagradna igra - POKLICALI SMO ...

S pomočjo telefonske številčnice uganj ime in priimek znanega znanstvenika. Vsako številko zamenjaj z eno od črk, ki na številčnici sodi pod posamezno številko. Krogci pomenijo samoglasnike, kvadrati pa soglasnike. Npr.:

Poklicali smo:

Rešitev oddaj v škatlico v kemijski učilnici. Žrebanje bo 30. 2. 2016. Dobitnika čaka nagrada.

Ime in priimek: _____ razred: _____

Novice pripravili: Tadeja Rebek, Nika Debeljak, Nika Vrabc, Vid Badalič, Veronika Šinkovec, Dana Petrovič in Tia Valentinčič.

Mentorica: Darja Kašček

Odličen uspeh na
tekmovanju iz kemije.

V šolskem _____ pa smo raziskovali o

in posneli kratek film za nagradni natečaj

z naslovom Skrivnostna

Rezultati šolskega tekmovanja iz znanja kemije

Šolsko tekmovanje za bronasto Preglovo priznanje je potekalo v ponedeljek, 18. 1. 2016. Učenci so bili razdeljeni v tri skupine, saj je tekmovalo 16 devetošolcev in 24 osmošolcev.

Bronasto Preglovo priznanje so dosegli

9. razred:

	Ime in priimek učenca/učenke	Št. točk	%
1.	Tomaž Terčič	27	90
2.	Nika Vrabec	26	87
3.	Aleks Stepančič	25,5	85
4.	Tia Valentinčič	25	83
5.	Nika Debeljak	24	80
6.	Tadeja Rebek	23	77
7.	Vid Boršič	22,3	75

8. razred :

	Ime in priimek učenca/učenke	Št. točk	%
1.	Anej Rozman	28	90
2.	Metka Petrič	27,5	89
3.	Lana Pahor	26,5	85,5
4.	Svit Teodor Benedetič	26	84
5.	Sara Žohar	25,5	82
6.	Tibor Slamič	25	80,5
7.	Anja Sarjanović	24,5	79
8.	Lina Ivana Benedetič	24	77
9.	Veronika Mikuš	24	77
10.	Sara Stopar	24	77
11.	Vesna Pegan	23,5	75
12.	Katarina Gomišček	23	74
13.	Luka Likar	23	74
14.	Luka Ščuka	22	71

Dobitnikom iskreno čestitamo!

Najboljši se že pripravljajo na državno tekmovanje, ki bo 2. aprila 2016 na OŠ Ivana Roba v Šempetru. Na to tekmovanje so se uvrstili **Tomaž, Nika, Aleks, Tia, Nika in Tadeja** iz 9. razreda in **Anej, Metka, Lana, Svit, Sara, Tibor, Lina, Veronika in Sara** iz 8. razreda. Želimo jim veliko uspeha.

ZGODILO SE JE

Ameriški kemični industrialec Herbert Dow je 4. 1. 1891 prvič uporabil elektrolizo za pridobitev broma iz morske vode,

2. februarja je minilo 109 let od smrti Dmitrija Mendelejeva, kemika ki je prvi natančneje razvrstil elemente v urejen seznam (PSE),

Ernest Rutherford je napovedal koncept atomskega jedra 7. 3. 1911, element telur Te je bil odkrit 13. 4. 1782, odkril ga je mineralogist baron Franz Muller von Reichenstein,

14. 5. 1796 je Edward Jenner izvedel prvo cepljenje proti črnim kozam,

5. 6. 1760 se je rodil finski kemik Johan Gadolin, odkritelj redkih spojin, ki vsebujejo itrij Y in gadolinij Gd,

nizozemski znanstvenik Kamerlingh Onnes je ustvaril tekoči helij He 10. 7. 1908,

sir William Ramsay in Lord Rayleigh sta objavila odkritje prvega žlahtnega plina argona 13. 8. 1894,

ruski kemik Aleksander Butlerov je 19. 9. 1861 prvič predstavil opredelitev kemične strukture,

prvi cinkov oksid je bil proizveden 13. 10. 1853, to je bel prašek, ki se uporablja kot dodatek za širok spekter izdelkov, kot so barve, plastika in lepila,

Humphry Davy je napovedal osnovno naravo klorida Cl_2 15. 11. 1910,

1. 12. 1743 se je rodil nemški kemik Martin Heinrich Klaproth, leta 1789 je odkril uran.

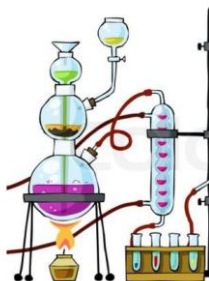

Tadeja Rebek, 9. a

KEMIJSKI POSKUS v domači kuhinji

Zeliščna krema

Potrebuješ: olje (oljčno, mandljevo ...),
vosek (čebelji) in vodo

Pripomočki: kuhalnica, posoda za mešanje, čiste embalaže,
štedilnik ali gorilnik in električni mešalnik

Postopek:

Pripravimo vosek, vodo in olje v razmerju 1:1:3. V posodi raztalimo vosek in mu prilijemo olje. Pazimo, da ju ne segrejemo preveč.

V mešanico počasi vlivamo vodo, med tem neprestano mešamo z mešalnikom, dokler krema ne postane prave gostote.

Nato jo prestavimo v čisto embalažo npr. majhne posodice in počakamo, da se ohladi. Shranjujemo jo na hladnem (v hladilniku).

Uporabna je nekaj mesecev.

MLADI RAZISKOVALCI

Jan, Anja in Tibor iz 8. b so se odločili, da bodo tudi letos raziskovali. Raziskovalna naloga je temeljila na postavitvi hitre metode določanja energetske vrednosti sokov. Raziskovali so 11 različnih Fructalovih sokov. Njihovo delo se je odvijalo na Kmetijsko gozdarskem zavodu v Novi Gorici. V januarju sva se jim, na enemu od njihovih srečanj, pridružili še midve z učiteljico Darjo. Takrat so ponovili meritve. Vsak sok so najprej dobro pretresli. Pripravili so kozarčke, vanje položili lij s filtrirnim papirjem in filtrirali vsak primerek posebej. Seveda so vse tudi označili s številko. Po filtraciji so jih dali na test v

posebno aparaturo. Nato so s sokovi merili še volumen kaše in jih primerjali z vodo. To so naredili tako, da so filtrirali najprej 20 ml vode. Ugotovili so, da je filtrata le 18 ml. Pri jabolčnem soku je od 20 ml soka ostalo 17 ml filtrata. Potem so nam razkazali laboratorij in naprave, ki merijo vsebnost sokov in vin z laserjem, z destilacijo in še na druge načine. Poleg imajo tudi

lep in zanimiv vrtiček s feferoni, solato in drugo zelenjavo, ki deluje na hidroponiko. Z učiteljico sva raziskovalce zapustili, še preden so uspeli dokončati zastavljeno nalogo. Do zaključka jih čaka še veliko dela. Z raziskovalno nalogo bodo sodelovali na festivalu Labirint, ki bo konec februarja. Želimo jim vso srečo.

Veronika Šinkovec 9. a

SNEMANJE KEMIJSKEGA EKSPERIMENTA

Pozor, snemamo ... akcija ...

Ja, tako nekako poteka snemanje filma. Kdo bi si mislil, da so filmske zadeve lahko povezane tudi s kemijo. Tudi sami smo bili presenečeni, ko nas je učiteljica kemije seznanila z natečajem podjetja Mikro Polo.

Gre za osnovnošolski natečaj, za katerega smo morali posneti kratek tri minutni filmček kemijskega poskusa. Natečaj nam je bil takoj všeč in hitro smo dobili prve ideje. Odločili smo se za prikaz elementa galija ter dodali svojo inovativno, detektivsko zgodbo. Snemanje je potekalo celo popoldne z vsemi kostumi in rekviziti. Potrebni je bilo kar nekaj priprav in potrpežljivosti. Nastal je filmček z naslovom Skrivnostna žlička, glasbo je prispeval Enej Ljubič Šinigoj, naš glasbeni virtuoz. Celoten posnetek je avtorsko delo. Pripravili smo ga: Matija Klančič, Nika Debeljak, Vid Boršič, Nika Vrabec, Enej L. Šinigoj ter Tomaž Terčič v sodelovanju z učiteljico Darjo Kašček.

Na natečaju predstavljajo polovico ocene uspešnosti posnetka oddani všečki na FB, drugo polovico pa glasovi strokovne žirije. Projekt smo na šoli že predstavili. Sami lahko pripomorate k našemu uspehu le z enim oddanim všečkom. Zato le všečkajte naš video in podprite svojo šolo na poti do uspeha.

Všeček lahko oddaš na: <https://sl-si.facebook.com/mikropolo2011> za posnetek Skrivnostna žlička.

Nika Vrabec, 9. b

7. PERIODA PERIODNEGA SISTEMA

Štirje elementi so si zaslužili svoje mesto v 7. periodi periodnega sistema. Japonski, ameriški in ruski znanstveniki ter raziskovalci so 31. decembra 2015 končno zapolnili sedmo periodo P. S. E. To so elementi številka 113, 115, 117 in 118. Prvič so kakšen nov element odkrili v Aziji. Element številka 113 so odkrili raziskovalci japonskega inštituta RIKEN,

njegovo ime pa so označili z **ununtrij**, oznaka zanj je **Uut**. Več kot **sedem** let so skušali najti podatke,

s katerimi bi potrdili identifikacijo tega elementa, a jim je to uspelo šele sedaj. **Kosuke Morita** z japonskega inštituta RIKEN je dejal: »Nisem bil pripravljen obupati. Kakorkoli, verjel sem, da če bomo vztrajali, se nam bo nasmehnila sreča«. Medtem so elemente 115, 117 in 118 raziskovale mešane ekipe ameriških in ruskih raziskovalcev iz kalifornijskega laboratorija **Lawrence Livermore**, tennesseejskega laboratorija **Oak Ridge** ter inštituta za jedrske raziskave v **Dubni**. Imena novih elementov po naraščajočem atomskem številu so **ununpentij**, z oznako **Uup**, sledi mu **ununseptij**, katerega oznaka je **Uus** in nenazadnje še **ununoktij**, katerega oznaka se glasi **Uuo**. Za veliko odkritje novincev so potrebovali skoraj deset let. Zdaj lahko elemente tudi poimenujejo, in sicer lahko izbirajo med naborom imen, ki temeljijo na mitološkem konceptu, mineralu, mestu, državi ali znanstveniku. Samo ime in dvočrkovni simbol pa bosta morala nato prestati še petmesečno javno debato ter končno odločitev sveta Mednarodne zveze čiste in uporabne kemije. Žal pa teh štirih elementov ni mogoče najti v naravi, saj gre za **sintetične** elemente, ki jih lahko ustvarijo zgolj v laboratoriju. Njihov razpadni čas znaša zgolj nekaj sekund. Razpadejo pa v neznane izotope nekoliko lažjih elementov, ki jih morajo še identificirati - njihov obstoj pa je zelo težko dokazati.

Tia Valentičič, 9. a